

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка
Фізико-математичний факультет
Кафедра бізнес-економіки та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури і докторантури

И. Чистякова Ірина ЧИСТЯКОВА

« 05 » *вересня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління науковими проєктами

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(цифр і назва галузі знань)

Спеціальність 051 Економіка

(цифр і назва)

Освітньо-наукова програма Економіка

(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науковою радою Сумського
державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка

« 05 » *вересня* 2024 р.

Голова

Оксана БОРЯК Оксана БОРЯК, д.п.н., професор

Суми – 2024

Розробник:

Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО, д.е.н., проф., професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Вікторія БОЖКОВА, д.е.н., проф.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Доктор філософії	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
4-й		4-й	
Лекції			
10 год.		10 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		20 год.	
Самостійна робота			
Загальна кількість годин – 90	60 год.	60 год.	
	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Управління науковими проєктами» є забезпечення базової підготовки науково-педагогічних працівників в сфері управління науковими проєктами, формування уявлень про існуючі методології управління проєктами і вироблення практичних навичок щодо їх застосування.

Відповідно до мети, курс передбачає формування наступних здатностей:

- оцінка цінності та життєздатності проєктної ідеї;
- складання структурованого плану проєкту;
- вироблення критеріїв оцінки результатів проєкту;
- вироблення навичок написання грантових заявок,
- вироблення навичок підготовки звітної документації по грантових проєктах

Після вивчення курсу «Управління науковими проєктами» здобувачі освіти повинні володіти:

інтегральною компетентністю:

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальними компетентностями:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальними компетентностями:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: ОК 8 Економіка та менеджмент знань.

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми результатами навчання є

Знання	PH 01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних
--------	-------	---

		досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.
Уміння	RH 02	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
Комунікація	RH 05	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача
A	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання управління науковими проектами, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу впровадження електронного урядування; уміє ставити і розв'язувати проблеми управління науковими проектами, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах
B	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію щодо управління науковими проектами, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить поняття зі сфери управління науковими проектами, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
C	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі, вміє аналізувати управління науковими проектами, робити висновки до проектів; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
D	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати особливості управління науковими проектами, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
E	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі

F	Здобувач намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
FX	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	80	100
Контроль самостійної роботи											
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	задовільно
64 - 73	D	
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Управління науковими проектами» є **поточний** рівня знань здобувачів, що свідчить про засвоєння вивченого матеріалу, рівень підготовки здобувачів для виконання передбачених завдань. Контроль знань дозволяє оцінювати та вимірювати здобуті здобувачами в процесі навчання знання, уміння та навички, відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

- систематичність роботи на практичних заняттях;
- активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;

- підготовка, написання та презентація реферату;
- виконання контрольних завдань.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування здобувачів, прийняття виконаних завдань та робіт на практичних заняттях, обговорення доповідей (виступів) за темами семінарських занять та аналітичних досліджень, проведення контрольних робіт.

Поточний контроль здійснюється у двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів протягом семестру при вивченні програмного матеріалу дисципліни;
- проміжний контроль.

Систематичність та активність роботи здобувачів протягом семестру контролюється за такими напрямками: регулярність відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь у обговоренні питань відповідної теми; відповіді на запитання викладача; результативність експрес-тестування та експрес-опитування; підготовка аналітичних оглядів та рефератів з окремих питань; участь у студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах за напрямками, що відповідають тематичній спрямованості дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення контрольних робіт, колоквиумів та ректорської контрольної роботи.

Завдання для проміжного контролю комплектуються з таких форм роботи: комплексні кейси, проекти, аналітичні звіти, аналітичні роботи, презентації результатів виконаних завдань та аналітичних досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Контроль самостійної роботи здобувачів з дисципліни передбачається на основі застосування наступних форм:

- перевірка здатності самостійно працювати над засвоєнням основних тем та питань дисципліни;
- перевірка завдань, що самостійно виконуються здобувачами при підготовці до семінарських та практичних занять;
- перевірка повноти розкриття теми реферату;
- проведення тестування, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темами навчальної дисципліни.

Оцінювання видів поточної роботи здобувачів здійснюється за бальною шкалою в залежності від рівня знань.

Зазначені форми контролю тісно взаємопов'язані та здійснюються таким чином, щоб стимулювати ефективну роботу здобувачів протягом семестру та забезпечити об'єктивне оцінювання їх знань.

За результатами оцінювання засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та виконання практичного завдання визначається рівень засвоєння програмного матеріалу та виставляється диференційована підсумкова оцінка за бальною шкалою, що характеризує успішність здобувача.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та особливості проєкту

Особливості проєкту як об'єкта управління.

Види проєктів.

Функції управління проєктом.

Теоретико-методологічна сутність наукових проєктів.

Визначення та основні властивості наукових проєктів.

Основні види наукових проєктів.

Цілі та принципи управління науковими проєктами.

Основні підходи до організації управління науковими дослідженнями і розробками в рамках проєкту.

Концепція управління якістю наукового проєкту.

Методики структуризації робіт і мережевого планування.

Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей

Презентація спеціалізованих веб-порталів.

Презентація технік роботи з іноземними джерелами.

Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)

Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей.

Завдання експертизи наукових проєктів.

Види та форми експертизи наукових проєктів.

Принципи проведення експертиз.

Основні методи експертизи наукових проєктів.

Підготовка проєктної заявки (загальні питання).

Постановка проблеми (Problem Statement).

Чітко поставлена проблема.

Контрольні питання для самоперевірки розділу «Постановка проблеми».

Мета і завдання проєкту (Project Goal and Objectives).

SMART-метод.

Контрольні запитання для самоперевірки розділу «Мета і завдання».

Розгляд кейсів.

Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін

Аудиторія проєкту (Target Groups).

Партнери проєкту.

Аналіз зацікавлених сторін.
Визначення впливів та ефектів проєкту.
Розгляд кейсів.

Тема 5. Методологія проєкту

Методологія проєкту як досягнення результатів.
Сучасні наукові методи.
Контрольні питання для самоперевірки розділу «Методи».
Сутність та види проєктних ризиків.
Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків.
Фактори, що визначають рівень ризикованості проєкту за сферами наукового та виробничого напрямів.
Розгляд кейсів.

Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту

Особливості планування проєкту.
Оцінювання результатів реалізації проєкту.
Оцінювання виконання завдань проєкту.
Оцінювання фінансового менеджменту проєкту.
Оцінювання впливу проєкту на організацію.
Оцінювання результатів зворотного зв'язку.
Сталість проєкту.
Розгляд кейсів.

Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки

Характеристика основних типів ресурсів проєкту.
Фінансування та бюджет проєкту.
Планування проєктних завдань.
Види витрат проєкту відповідно до сфери наукової спрямованості, методика їх обчислення.
Планування бюджету у часі.
Контролювання виконання бюджету наукового проєкту.
Практичні рекомендації і техніки.
Розгляд кейсів.

Тема 8. Підготовка портфоліо учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки

Особливості маркетингу учасника.

Практичні рекомендації і техніки.

SWOT-аналіз.

Сталість проєкту.

Розгляд кейсів.

Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проєктом

Науковий колектив як об'єкт управління.

Організація роботи в науковому колективі проєкту.

Базові принципи створення наукового колективу для наукового проєкту.

Основні принципи управління науковим колективом проєкту.

Моральна відповідальність колективу проєкту.

Наукова етика.

Апробація та оприлюднення результатів наукового проєкту.

Впровадження результатів наукового проєкту.

Ефективність наукового проєкту.

Критерії ефективності наукових досліджень.

Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів

Мета та завдання міжнародного співробітництва.

Сутність поняття «грант». Класифікація грантів.

Ключові аспекти грантової діяльності.

Загальна інформація щодо здобуття грантів.

Донори.

Пошук грантових програм.

Пошук партнерів для участі у міжнародних проєктно-грантових програмах.

Рекомендації щодо пошуку таких партнерів.

Соціальні мережі та електронні платформи для науковців.

2.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Усього, годин	Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Сутність та особливості проєкту	7	2	2		3
Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	5		2		3
Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)	7	2	2		3
Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	7	2	2		3
Тема 5. Методологія проєкту	7	2	2		3
Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту	7	2	2		3
Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки	5		2		3
Тема 8. Підготовка портфолію учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	5		2		3
Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проєктом	5		2		3
Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів	5		2		3
Разом з курсу	90	10	20		30

6.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості проєкту	2	2
2	Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	2	2
3	Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)	2	2
4	Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	2	2
5	Тема 5. Методологія проєкту	2	2
6	Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту	2	2
7	Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки	2	2
8	Тема 8. Підготовка портфолію учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	2	2

9	Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проектом	2	2
10	Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів	2	2
Разом		20	20

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Горбаченко С. А. Проектний менеджмент : навчально-методичний посібник. Одеса: НУ "ОіОА", 2020. 263 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14519>

2. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / [О.В. Кулініч, Д.С. Ткачов, С.Є. Ігнат'єв та ін.]; за ред. О.В. Кулініча. – Х. : Регіональний центр міжнародних проєктів і програм, 2013. 78 с. URL: <http://www.cultura.kh.ua/images/stories/document/grantraiting.pdf>

3. Данченко О. Б., Занора В. О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А., 2019. 278 с. https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1235/1/Монографія_Данченко_Занора.pdf

4. Деліні М.М. Концепція управління грантами : навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» / М.М.Деліні. – Вінниця. 88 с. URL: http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/dielini_konc_upravl_grantami.pdf

5. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. Суми : Університетська книга, 2011. 224 с.

6. Кислий В.М. Методологія та організація наукових досліджень : конспект лекцій для студ. спец. 8.050201 "Менеджмент організацій" усіх форм навчання / В.М. Кислий. Суми : СумДУ, 2009. 111 с.

7. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро : ДДУВС, 2018. 68 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/mg.pdf>

8. Микитюк П. П. Управління проєктами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с. http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/19680/03_Навчальний%20посібник.pdf

9. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с. URL:

https://economy.cg.gov.ua/web_docs/966/2017/02/docs/Харківська%20ОДА.pdf

10. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник / Бабій О.Я. – Київ: 2017. 168 с. URL: https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2018/03/Fundraising_for_BMOs_Babij_2017.pdf

11. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів /З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махиня та ін.; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг.Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; Культур Контакт Австрія.К., – 2016. 118 с. URL: <http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/kka-book-web.pdf>

12. Розробка концептуальної ноти проекту. Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf

13. Розробка повної форми заявки. Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf

14. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с. URL: http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/253/1/Управління_науковими_проектами_Сазонець_2021_VSE_A5.pdf

15. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.С. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: мультимедійна аудиторія